

Bemærkninger til forslaget

I.

Samtidig med, at der på Det nordatlantiske Råds møder i Bryssel den 18. og 19. december 1950 blev taget endelig stilling til spørgsmålet om oprettelse af en fælles forsvarsstyrke i Europa og udnævnelse af en øverstkommanderende for denne styrke, blev der truffet beslutning om, at der snarest muligt skulle udnævnes en øverstkommanderende for Atlantområdet (Supreme Allied Commander Atlantic).

Der var på dette tidspunkt allerede enighed om kommandoorganisationens struktur, hvorimod spørgsmålet om den øverstkommanderendes beføjelser og andre enkeltheder endnu stod åbent. Militærkomitéens stående Gruppe har imidlertid senere udarbejdet forslag i denne henseende, og dette forslag er blevet tiltrådt af atlantmagternes forsvarsministre, der samtidig har givet tilslutning til, at en øverstkommanderende nu udnævnes.

Den øverstkommanderendes kommando vil omfatte det område, som henhører under planlægningsgruppen for det nordatlantiske ocean, i hvilken Danmark er repræsenteret, og hvorunder bl. a. forsvaret af Grønland hører. Forsvaret af Grønland henlægges direkte under en dansk kommandant, der stationeres i Grønland. Det er endvidere forudsat, at i farvande, der hører til den atlantiske øverstkommanderendes område, men grænser op til en medlemsnationens territorium, skal den direkte kontrol udøves af en officer fra den pågældende nation. Disse chefer vil være ansvarlige overfor såvel deres nationale myndigheder som overfor den øverstkommanderende.

Den øverstkommanderende skal have en stab sammensat af officerer fra de deltagende lande, herunder Danmark. Når denne stab er oprettet, vil planlægningsgruppen for det nordatlantiske ocean kunne ophæves.

De beføjelser, der tillægges den øverstkommanderende i krigstid, er defineret på samme måde som de, der tilkommer den øverstkommanderende i Europa. Han vil i krigstilfælde have en øverstkommanderendes

fulde beføjelser, dog begrænset til operationer og uddannelse, og disse beføjelser vil senere blive nærmere udformet af de højere atlantpagtorganer, hvori alle atlantmagter er repræsenteret. Han vil under udøvelsen af sine beføjelser være direkte ansvarlig overfor Militærkomitéens stående Gruppe, der atter får sine direktiver fra de højere atlantpagtorganer. Der er lagt vægt på et nært samarbejde med den øverstkommanderende i Europa.

Den øverstkommanderendes fredstidsopgaver består først og fremmest i at sikre, at de styrker, der stilles til rådighed, bliver forsvarligt organiseret, udrustet og trænet samt er rede til i givet fald at udføre de dem påhvilende hverv. Som følge heraf skal han bl. a. kunne organisere og lede fællesøvelser med de enheder, han i tilfælde af krig vil kunne råde over, og som kan stilles til disposition til formålet, og han vil have ret til at fremkomme med henstillinger til de nationale myndigheder. Spørgsmålet om, hvorvidt disse henstillinger vil kunne tages til følge, afgøres efter hvert lands forfatning.

II.

Medens det ved den i begyndelsen af indeværende år truffne rigsdagsbeslutning om Danmarks tilslutning til oprettelsen under Den nordatlantiske Traktats organisation af en fælles forsvarsstyrke i Europa med en fælles øverstkommanderende m. v. blev vedtaget, at de i Tyskland stationerede styrker allerede i fredstid kunne tildeles den øverstkommanderende i Europa, foreligger der ikke på nuværende tidspunkt spørgsmål om tilsvarende at tildele den øverstkommanderende for Atlantområdet styrker i fredstid. Derimod indeholder det foreliggende forslag en bestemmelse med henblik på styrker, der i tilfælde af krig vil kunne tildeles såvel den øverstkommanderende i Europa som den øverstkommanderende for Atlantområdet, idet det foreslås, at det overlades til regeringen at træffe aftale herom. Det er regeringens opfattelse, at de operative danske